

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 9 listopada 2015 r.

PS-KNPS.431.2.28.2015.PSZ

Pan
Paweł Wolko
Dyrektor
Powiatowej Placówki Opiekuńczo –
Wychowawczej Nr 2
w Bierutowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 22 – 23 października 2015 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Piotr Szafarowicz – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu i Grażyna Zielińska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Bierutowie przy ul. 1 Maja 9g/2, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami oraz prawidłowość sporządzania zakresów obowiązków wychowawców i przepisów regulaminu pracy placówki opiekuńczo – wychowawczej pod kątem podziału czasu pracy wychowawców, zgodnie z wytycznymi Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wyrażonymi w piśmie Nr DSR.I.076.2.2015.DD z dnia 28 lipca 2015 roku. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o Plan Kontroli na II półrocze 2015 roku zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 października 2014 r. do dnia 22 października 2015 r. funkcję Dyrektora Placówki pełnił Pan Paweł Wolko odpowiedzialny za realizację

zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenie pozytywnej z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń składanych przez Dyrektora i jego zastępcę, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe oraz wizji lokalnej Placówki. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli Placówki pod Nr. 20. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie” lub „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Powiatowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Bierutowie przy ul. 1 Maja 9g/2 prowadzi działalność od dnia 23 lipca 2014 roku na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-IS.9423.40.2014 z dnia 8 lipca 2014 roku. Placówka w zakresie ekonomicznym, administracyjnym i organizacyjnym obsługiwana jest przez Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Bierutowie, zwane w dalszej części „Centrum”.

Placówka ze względu na typ interwencyjny realizuje doraźną opiekę nad dzieckiem w sytuacji kryzysowej do zakończenia postępowania sądowego o powrót do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w pieczy zastępczej. Placówka dysponuje 14 miejscami dla wychowanków. W okresie objętym kontrolą do Placówki skierowano łącznie 38 wychowanków, z czego 11 wróciło do rodzin własnych, 12 zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej a 10 wychowanków przekierowano do Powiatowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Bierutowie. Na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 5 wychowanków w wieku od 5 do 17 lat. Rodzeństwo W. (5 i 9 lat) przyjęte do Placówki 12 października 2015 roku winno być, zgodnie z art. 103 ust. 9 ustawy, niezwłocznie przeniesione do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej (*dowód: akta kontroli str. 20 – 25*).

Placówka zlokalizowana jest na I piętrze w budynku przy ul. 1 Maja 9g/2 w Bierutowie. Do dyspozycji wychowanków przeznaczono pięć pokoi dwuosobowych i dwa pokoje trzyosobowe. Wszystkie pokoje są właściwie oświetlone, a ich powierzchnia zapewnia przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Wychowankowie mają do dyspozycji dwie łazienki z natryskami, toaletami i umywalkami oraz pomieszczenie do prania i suszenia – wspólne z Powiatową Placówką Opiekuńczo – Wychowawczą Nr 3

w Bierutowie. Placówka zapewnia również miejsce do przygotowywania, przechowywania i obróbki żywności. W pomieszczeniu kuchennym jest instalacja wodno – kanalizacyjna, kuchnia elektryczna, lodówka, mikrofalówka, zestaw mebli kuchennych oraz kompletne wyposażenie w naczynia, garnki, sztućce, itp. Wychowankowie mają swobodny dostęp do napojów i jedzenia, również w porze nocnej. Obok kuchni jest mała jadalnia ze stołami, w której można spożywać posiłki, odrabiać lekcje lub wypoczywać. W Placówce wygospodarowano także pokój na pracownię komputerową. Wymagania dotyczące warunków bytowych i mieszkaniowych określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia zostały zrealizowane (*dowód: akta kontroli str. 14, 20 – 25*).

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora, intendent zatrudniony w Centrum sporządza jadłospis dla Placówki uwzględniający normy żywieniowe i ewentualne zalecenia lekarskie. Na jego podstawie dokonywane są zakupy produktów żywnościowych, z części których przygotowywane są obiady serwowane w stołówce działającej przy Centrum oraz wydawane są wychowawcom produkty na śniadania i kolacje, przygotowywane wspólnie z wychowankami. Wychowankowie mają zapewnione pięć posiłków dziennie (śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja) przez wszystkie dni tygodnia. Na podstawie dołączonej do akt kontroli dekadówki za okres od 17 do 26 września 2015 roku stwierdzono, że wyżywianie w Placówce dostosowane jest do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dzieci (*dowód: akta kontroli str. 15, 30*).

Każde nowoprzyjęte dziecko do Placówki jest objęte podstawową opieką zdrowotną lekarza rodzinnego w Ośrodku Zdrowia przy ul. Słowackiego w Bierutowie. W miarę potrzeb leczenie specjalistyczne zabezpiecza szpital w Oleśnicy lub w Namysłowie. Pomoc psychiatryczną dla wychowanków zapewnia lekarz psychiatra w Poradni Zdrowia Psychicznego. Zgodnie z zaleceniami lekarskimi wychowankowie zaopatrywani są na bieżąco w konieczne produkty lecznicze, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne (*dowód: akta kontroli str. 14*).

Placówka każdemu wychowankowi zapewnia odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku stosownie do wieku i potrzeb. Zakupy odzieży dokonywane są przez starsze dzieci samodzielnie pod nadzorem wychowawców, natomiast młodszymi odzież jest kupowana. Wychowawcy odnotowują w „kartach odzieżowych” przekazanie dziecku odzieży, obuwia i bielizny. Środki higieny osobistej (mydło, szampon, pasta i szczotka do zębów, dezodorant, maszynki do golenia, proszek do prania, płyn do naczyń, papier toaletowy, itp.) zakupuje Centrum i przekazuje wychowawcy do rozdysponowania. Również Centrum, przed rozpoczęciem roku szkolnego, zakupuje według potrzeb podręczniki

48

i przybory szkolne dla wszystkich dzieci. W czasie trwania zajęć szkolnych wychowawcy na bieżąco uzupełniają brakujące wyposażenie szkolne (*dowód: akta kontroli str. 16*).

Raz w miesiącu każdy wychowanek otrzymuje do własnego dysponowania kwotę „kieszonkowego”. Wychowawca Placówki na podstawie listy wypłat pobiera z Centrum pieniądze, które z kolei wypłaca wychowankom za potwierdzeniem. Przedstawiona w czasie kontroli dokumentacja wypłat „kieszonkowego” za październik, listopad i grudzień 2014 roku oraz styczeń, marzec, maj i lipiec 2015 roku wykazała prawidłowość wysokości wypłat - od 30 do 50 złotych (*dowód: akta kontroli str. 18*).

Wszyscy wychowankowie Placówki w okresie objętym kontrolą realizowali obowiązek szkolny i obowiązek nauki w szkołach poza placówką opiekuńczo – wychowawczą. Do Szkoły Podstawowej Nr 3 w Bierutowie uczęszczało 16 dzieci, natomiast do różnych szkół ponadpodstawowych, w tym specjalnych, łącznie 17 dzieci. Wychowankowie nie korzystali z burs lub internatów. W przypadku młodzieży dojeżdżającej do szkół, Placówka pokrywa koszty przejazdów w postaci biletów miesięcznych. Nikt z wychowanków nie miał potrzeby realizacji obowiązku szkolnego w ramach nauczania indywidualnego (*dowód: akta kontroli str. 21 – 25, 40*).

Placówka zapewnia swoim wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych prowadzonych na co dzień przez wychowawców oraz dostęp do zajęć kompensacyjnych i terapeutycznych prowadzonych przez pedagoga, psychologa i logopedę zatrudnionych w Centrum. Wszystkie zajęcia odnotowywane są w kartach, o których mowa w § 17 ust. 3 rozporządzenia. W okresie objętym kontrolą Placówka zapewniała również zajęcia rewalidacyjne ze wskazań medycznych. Udział dzieci w zajęciach specjalistycznych był konsekwencją zaleceń i wniosków sformułowanych m.in. w opiniach z poradni psychologiczno – pedagogicznej, indywidualnej diagnozy wychowanka czy decyzji Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Zgodnie z ustalonym rytmem dnia w Placówce w godzinach od 16:00 do 17:30 wychowankowie odrabiają zadania domowe. Jest to również czas na uzupełnianie przez dzieci braków edukacyjnych i udział w zajęciach wyrównawczych. Pomocy w tym zakresie, oprócz wychowawców, udzielają wolontariusze, studenci i nauczyciele z okolicznych szkół. Wychowankowie Placówki uczestniczą również w zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych m.in. przez Szkołę Tańca, drużynę harcerską przy Szkole Podstawowej czy Klub Sportowy „Widawa” w Bierutowie. Na terenie Placówki zorganizowano również siłownię, z której mogą korzystać wychowankowie wszystkich trzech placówek (*dowód: akta kontroli str. 16 – 17*).

Wymagania dotyczące standardów opieki określone w § 18 ust. 1 rozporządzenia zostały zrealizowane.

Na podstawie § 14 rozporządzenia w Placówce zostały sporządzone przez psychologa i pedagoga diagnozy psychofizyczne dla wszystkich wychowanków. Diagnozy zawierają informacje i dane dotyczące mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem oraz jego rozwoju i przygotowania do usamodzielnienia. W zależności od rozpoznanych potrzeb i możliwości dziecka oraz jego środowiska rodzinnego, w diagnozach wskazano na potrzebę wdrożenia programów terapeutycznych, pracy z rodziną dziecka lub przygotowania do umieszczenia w pieczy rodzinnej. Diagnozy zostały sporządzone średnio po miesiącu pobytu dziecka w Placówce (*dowód: akta kontroli str. 34*).

Realizując obowiązek wynikający z § 15 rozporządzenia, dla wszystkich wychowanków Placówki opracowane zostały plany pomocy. Plany zawierały główny cel pracy z dzieckiem, działania krótko i długoterminowe oraz konieczne modyfikacje. Wszystkie plany pomocy zostały opracowane przez wychowawców kierujących procesem wychowawczym jednak bez udziału asystenta rodziny, mimo iż trzem rodzinom przydzielono asystenturę. Modyfikacja realizacji planów pomocy odbywała się w trakcie posiedzeń zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka (*dowód: akta kontroli str. 35*).

W placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego dla każdego wychowanka winna być prowadzona karta pobytu dziecka zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia. W trakcie czynności kontrolnych dokonano oceny kart pobytu ośmiu wychowanków w wybranych losowo trzech miesiącach 2014 lub 2015 roku. Stwierdzono, że wszystkie karty pobytu zawierały informacje dotyczące obszarów wskazanych w rozporządzeniu. Karty uzupełniane były co dwa tygodnie (*dowód: akta kontroli str. 37 - 38*).

Zgodnie z treścią § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w Placówce dla każdego wychowanka prowadzone były przez pedagoga i psychologa arkusze badań i obserwacji. Arkusze zawierały wpisy dotyczące daty badania lub obserwacji, wyników oraz wniosków do dalszej pracy z dzieckiem. Na podstawie przedłożonej w czasie kontroli dokumentacji stwierdzono, że pedagog i psycholog prowadzili arkusze dla wszystkich wychowanków. Wspomniani specjaliści oraz dodatkowo terapeuta prowadzili zajęcia, które odnotowywane były w kartach udziału w zajęciach specjalistycznych (*dowód: akta kontroli str. 36*).

Zgodnie z brzmieniem art. 94 ust. 3 i art. 97 ust. 2 ustawy Dyrektorem Centrum, jak i Placówki jest Pan Paweł Wolko posiadający kwalifikacje zawodowe zgodne w wymaganiami określonymi w art. 97 ust. 3 ustawy. W okresie objętym kontrolą

30

w Placówce zatrudnionych było pięć osób, w tym cztery na stanowiskach starszego wychowawcy i jedna na stanowisku młodszego wychowawcy. Na podstawie dokumentacji z akt osobowych stwierdzono, że wszyscy wychowawcy mają wymagane kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Ze względu na fakt obsługi Placówki w zakresie zadań, o których mowa art. 93 ust. 4 ustawy, ocenie zgodności zatrudniania z wymaganiami kwalifikacyjnymi poddano również osoby zatrudnione w Centrum na stanowiskach: pedagoga, psychologa, terapeuty i pracownika socjalnego. Każda z wyżej wymienionych osób ma wymagane kwalifikacje zawodowe, zgodne odpowiednio z art. 98 ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 6 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 31 – 33*).

Na podstawie przedłożonych w czasie kontroli planów pracy wychowawców za październik i listopad 2014 roku oraz luty i maj 2015 roku, a także oświadczenia Dyrektora Placówki stwierdzono, że wskaźniki zatrudnienia i zabezpieczenia opieki nad dziećmi w czasie zajęć opiekuńczo – wychowawczych, zajęć specjalistycznych oraz w porze nocnej są zgodne z normą określoną w § 10 ust. 1, 2 i 3 oraz § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia (*dowód: akta kontroli str. 26 – 29*).

Mając na uwadze wytyczne Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej zawarte w piśmie Nr DSR.I.076.2.2015.DD z dnia 28 lipca 2015 roku, dokonano analizy dokumentacji zakresów obowiązków wychowawców oraz przepisów regulaminu pracy Placówki pod kątem podziału czasu pracy wychowawców i stwierdzono braki w tym zakresie (*dowód: akta kontroli str. 41 – 44*).

Do zadań osób pracujących z dziećmi i sprawujących nad nimi opiekę, poza bezpośrednią pracą z wychowankami, należy ponadto opracowywanie planów pomocy dziecku, prowadzenie kart pobytu, sporządzanie okresowej oceny dziecka, współpraca z rodziną dziecka, a także innymi instytucjami biorącymi udział w procesie wychowawczym. W ramach 40-godzinnego tygodnia pracy, wychowawca powinien wykonywać wszystkie wyżej wymienione zadania, a więc nie jest to czas przeznaczony wyłącznie na bezpośrednią pracę z dziećmi.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w ramach kontroli problemowej w trybie zwykłym w Powiatowej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Bierutowie stwierdza się następujące nieprawidłowości:

1. Rodzeństwo W. (5 i 9 lat) przyjęte do Placówki w dniu 12 października 2015 roku nie zostało przeniesione do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Plan pomocy dziecku nie jest opracowywany we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną w gminie.

3. W zakresach obowiązków wychowawców oraz w przepisach regulaminu pracy nie ma zapisów dotyczących podział czasu pracy wychowawców.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1. Dzieci poniżej 10 roku życia przyjmowane do Placówki w ramach działań interwencyjnych należy niezwłocznie przenosić do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej.**

Podstawa prawna: art. 103 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, ze zm.)

Termin realizacji: **na bieżąco**

- 2. Plany pomocy dziecku należy opracowywać we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną w gminie.**

Podstawa prawna: § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) w związku z art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, ze zm.)

Termin realizacji: **na bieżąco**

- 3. Zakresy obowiązków wychowawców oraz przepisy Regulaminu pracy Placówki uzupełnić o zapisy dotyczące podziału czasu pracy wychowawców.**

Podstawa prawna: ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, ze zm.), rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) w związku z art. 129 § 1 Kodeksu pracy.

Termin realizacji: **do 31 marca 2016 r.**

Pouczenie:

Zgodnie z art. 197d ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, ze zm.) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W terminie do dnia **31 marca 2016** roku kierownik kontrolowanej jednostki winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Dorota Przybowska
Z. CA D. REKTORA
(kierownik komórki do spraw kontroli)

Peter Lieban
.....
(członek zespołu inspektorów)

Grażyna Zielinska
.....
(członek zespołu inspektorów)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

wp. Krowczyńska E. Zygmu
Ewelina Zygmunt

